

VLAAMS PARLEMENT



Zitting 1998-1999

22 april 1999

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR CULTUUR EN SPORT

Vraag om uitleg van de heer Joachim Coens tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over de subsidiëring van het wereldkampioenschap wielrennen op de weg in 2002

Vraag om uitleg van de heer Herman Lauwers tot de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over de kredieten voor het Brussel Jeugdwerkbeleidsplan

Vraag om uitleg van de heer Jos Stassen tot de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over het literair erfgoed

Vraag om uitleg van de heer Jos Stassen tot de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over de problemen bij de diensten van het sociaal-cultureel werk

Vraag om uitleg van de heer Georges Cardoen tot de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over de organisatie en werking van de DAB Kasteel van Gaasbeek

Vraag om uitleg van mevrouw Kathy Lindekens tot de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over het leenrecht en de cultuurspreidingsfunctie van de openbare bibliotheken

Commissie voor Cultuur en Sport

Donderdag 22 april 1999

WAARNEMEND VOORZITTER : Mevrouw Mieke Van Hecke

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 14.13 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Joachim Coens tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over de subsidiëring van het wereldkampioenschap wielrennen op de weg in 2002

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Coens tot de heer Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over de subsidiëring van het wereldkampioenschap wielrennen op de weg in 2002.

Minister Martens zal antwoorden voor minister-president Van den Brande.

De heer Coens heeft het woord.

De heer Joachim Coens : Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, de wielersport in Vlaanderen bloeit. De recente overwinningen hebben dat aangetoond. Als we ook rekening houden met de diaspora van Vlaanderen, dan hebben we echte toekomstperspectieven. Na de moeilijkheden van de vorige jaren is het een hoopgevend signaal dat deze sport opnieuw goed in de markt ligt.

Voor 2002 zijn we aardig op weg om een grote variëteit aan culturele en andere activiteiten op het getouw te zetten, dankzij de inspanningen van u en van de minister-president, ook in West-Vlaanderen. Het zou goed zijn dat wielrennen dan ook aan de orde komt. Het wereldkampioenschap wielrennen op de weg wordt in 2002 in België georganiseerd.

Waar en op welke manier dit precies gebeurt, is nog niet duidelijk, maar dat het in ons land is, staat vast. Minder waarschijnlijk is dat de Ronde van Frankrijk in 2002 een start- of aankomstplaats heeft in ons land. Als we naar een groot wielermoment kijken in het jaar 2002, moeten we op dit wereldkampioenschap mikken. Als we het gamma culturele en sportieve activiteiten bekijken dat we in 2002 willen lanceren, zou dit een zeer goede aanvulling zijn. Bovendien zou het een grote toeristische promotie betekenen.

Er zijn nogal wat kandidaten in Vlaanderen en Wallonië. Vele kandidaat-steden maken hun dossier volledig en onderzoeken de financiële gevolgen ervan. In Vlaanderen waren er verscheidene kandidaten : Knokke-Heist, Waregem, Kortrijk en Zolder. De kandidatuur van Zolder is wat terugschroefd omdat men daar het kampioenschap cyclocross zal organiseren. In Wallonië is er vooral de kandidatuur van Francorchamps.

De definitieve beslissing valt na het WK in Italië in oktober van dit jaar. Het UCI is volop bezig de kandidaat-steden te bezoeken en vraagt om het dossier af te ronden. Er moet ook worden onderzocht of de geïnteresseerde steden een voldoende evenwichtig financieel dossier kunnen voorleggen. Volgens mijn inlichtingen zou men dit financieel rapport in juni moeten voorleggen aan de UCI. Welke Vlaamse stad het kan worden, laat ik in het midden.

De provincie West-Vlaanderen heeft in een brief een toezegging van 6 miljoen frank beloofd aan de organisatie. Dit kan in het dossier worden opgenomen. Wat is de inbreng van de Vlaamse Gemeenschap ? Op welke manier kan die nu reeds duidelijk worden gemaakt ? Men moet dit kunnen inbrengen in het financieel dossier. Alle gemeenten die kandidaat zijn, stellen zich deze vraag. Mijn schriftelijke vraag ging alleen over Knokke-Heist, maar dit heeft ook belang voor Waregem en de andere gemeenten. Het financiële aspect zal zeker

Coens

meespelen bij de beoordeling van de UCI. In Francorchamps zal zowel de stad als de Waalse deelregering de kandidatuur financieel ondersteunen.

Er is een overlegvergadering geweest bij de minister-president. Ook Vlaanderen-Europa 2002 was daarin betrokken. Tijdens deze boeiende vergadering kwamen alle gemeenten aan de orde. De gemeenten vroegen uitdrukkelijk om duidelijkheid van de Vlaamse regering. De minister vice-president heeft in een brief aan de stad Brugge van februari gezegd dat dit moeilijk is, aangezien de huidige Vlaamse regering geen initiatieven meer kan nemen voor de begrotingsopmaak. Dit was nog voor de overlegvergadering, waarin men vroeg om een duidelijk engagement, van welke aard ook. Men vraagt een vijftigpercentfinanciering en een waarborg voor het totale bedrag.

De vraag is hoe men deze toezeggingen duidelijk kan maken, zodat Vlaanderen geen achterstand heeft ten overstaan van bijvoorbeeld Francorchamps, dat wél duidelijkheid kan bieden aan de internationale wielorganisatie. In het jaar 2002 zou de organisatie van het wereldkampioenschap wielrennen op de weg in Vlaanderen een goede zaak zijn, waar dit dan ook in Vlaanderen zou doorgaan.

De voorzitter : De heer Vandenbroeke heeft het woord.

De heer Chris Vandenbroeke : Mijnheer de minister, mevrouw de voorzitter, collega's, ik dank de heer Coens dat hij dit dossier ter sprake brengt. We bereiden met velen het jaar 2002 voor. Naast immers veel culturele evenementen, is er ook een sportief luik : de organisatie van de wereldkampioenschappen wielrennen. Het gaat zowel om het wereldkampioenschap tijdrijden als om de wedstrijd op de weg voor de liefhebbers, de dames en de professionelen.

Ik ben blij met de ruime inleiding van de heer Coens. Ik vond de schriftelijke versie van de vraag om uitleg immers een beetje te regionaal ingekleurd. Dat is een risicofactor. Ik zal me nader verklaren. We moeten dit dossier samen heel goed inschatten. Elk jaar wordt het wereldkampioenschap wielrennen georganiseerd. Wij Vlamingen voelen nog altijd iets voor het wielrennen. Mijnheer de minister, we zijn ook niet voor niets flandriens – de ene keer wel al wat meer dan de andere.

Het wereldkampioenschap wordt uiteraard per land georganiseerd. Het was de afspraak dat de organisatie in 2002 aan België zou toekomen. De heer Coens heeft trouwens naar die afspraak verwezen. Helemaal duidelijk is dit wel nog niet. Dit dossier interesseert me zowel omwille van het regionale aspect als omwille van het feit dat ik flandrien ben. Ik hoor dat er nog altijd oppositie bestaat. Andere landen, waaronder Spanje, zouden nog steeds proberen de organisatie van het wereldkampioenschap in 2002 naar zich toe te halen.

Mijnheer de minister, als ik me niet vergis werd beslist dat de organisatie in 2002 aan België zou worden toegewezen. Vervolgens rijst wel de vraag waar in België het wereldkampioenschap wordt georganiseerd. We moeten allemaal toegeven dat België geen gemakkelijk land is – om niets anders te zeggen. Ik heb dit dossier vrij goed opgevolgd. Oorspronkelijk waren er een tiental gegadigde locaties, waarvan ongeveer de helft in Vlaanderen en de helft in Wallonië. In het najaar van vorig jaar werd dit al verder gepreciseerd. Men moet immers aan bepaalde criteria voldoen om in aanmerking te komen. Verscheidene locaties zijn op die manier afgevalen. Zoals de heer Coens daarnet zei, zijn er in Vlaanderen nog een drietal gegadigde locaties, namelijk Knokke-Heist, de combinatie Kortrijk-Waregem en in de marge ook Zolder. In Wallonië zijn alle locaties weggevalen, behalve Francorchamps.

De inleiding van de heer Coens op deze vraag is belangrijk. Er moet immers op de een of andere manier een signaal worden gegeven. De organisatie van een wereldkampioenschap valt natuurlijk onder de bevoegdheid van de UCI. Dat is tot en met sportief, maar laten we wel niet naïef zijn. Een dergelijke organisatie vereist immers ook financiële middelen, bepaalde subsidies en bepaalde garanties.

Mijnheer de minister, ik denk dat mijn informatie correct is. Als dat inderdaad zo is, dan zou de deelstaat Wallonië namens minister-president Collignon tot en met de garantie van de banksector op tafel leggen voor de UCI. Voor de organisatie gaat het om een prijskaartje van ruim 100 miljoen frank. Voor Vlaanderen is het niet belangrijk waar het kampioenschap wordt georganiseerd in 2002, als dat maar in Vlaanderen is. Ik heb de vraag van de heer Coens ook op deze manier begrepen. De UCI vraagt dus bepaalde garanties. Ook de deelstaat Vlaanderen moet namens de minister van Sport en Cultuur, de minister-president en de minister van Financiën en Begroting een gelijkaardige garantie aanreiken. Dat is de essentie van de vraag.

Vandenbroecke

Mijnheer de minister, in het verlengde van de vraag van de heer Coens wil ik u vragen of een dergelijke garantie nog mogelijk is. Kunnen we die garantie nog aanreiken bij de begrotingscontrole? Daar gaat het hier over. Met bekwame spoed moet over de zomermaanden heen worden gegarandeerd dat de financiële middelen voorhanden zijn. De definitieve beslissing zou immers worden genomen in het najaar. We zijn er half zeker van dat het kampioenschap in 2002 in België wordt georganiseerd. Zonder chauvinist te zijn, moet ik echter vaststellen dat de garanties worden aangereikt door Wallonië namens minister-president Collignon. Wij allen vragen nu dezelfde garanties van de Vlaamse regering. Is dat mogelijk en op welke manier kunnen ze worden gegeven? Samen met de heer Coens en velen anderen ben ik optimistisch. Als we deze garantie kunnen aanreiken, dan zal het kampioenschap ergens in Vlaanderen worden georganiseerd. Dat is cruciaal, mijnheer de minister.

De voorzitter : De heer Dehandschutter heeft het woord.

De heer Lieven Dehandschutter : Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, als gewezen fervent supporter van Patrick Sercu en als inwoner van de stad waar Tom Steels opnieuw komt wonen, wil ik hierover een paar zaken zeggen. We moeten inderdaad alles op alles zetten om het wereldkampioenschap wielrennen op de weg in 2002 naar Vlaanderen te halen. Voor de vuist weg denk ik dat de laatste kampioenschappen in België plaatsvonden in Zolder, waar Ottenbros won en in Yvoir, waar Kuijpers won. Het zou dus logisch zijn als ze nu opnieuw in Vlaanderen plaatsvonden. Dit argument maakt bij de UCI wel geen indruk. Wat wel indruk zal maken bij de UCI, zijn de dossiers die de kandidaat-steden- en gemeenten moeten indienen begin juni.

Mijnheer de minister, de heer Coens heeft dit terloops vermeld, maar ik wil er nog meer nadruk op leggen en nog meer duidelijkheid vragen. Op basis van een kopie van een brief aan de schepen voor Sport van Brugge die ik pas vandaag ontving, heb ik de indruk dat de Vlaamse regering al te lang heeft getalmd om zelf de nodige initiatieven te nemen of door te verwijzen naar het Vlaams Parlement met betrekking tot het geven van de vereiste waarborgen. Immers, de minister vice-president heeft op 26 februari aan de sportschepen van Brugge o.m. het volgende laten weten: 'op de overleg-

vergadering die met de kandidaat-steden werd georganiseerd, is gebleken dat de steden vragende partij zijn voor de opzet van een waarborgfonds en/of een subsidieregeling. Beide voorstellen vereisen evenwel een decretale grondslag en hebben budgettaire consequenties waarin vooralsnog niet in de begroting is voorzien. Aangezien de huidige Vlaamse regering geen initiatieven meer kan nemen vermits de begrotingsopmaak 2000 door de nieuwe regering zal gebeuren, kan ik geen formele toezeggingen terzake doen. Ik ben er nochtans van overtuigd dat de nieuwe regering vrij vlug tot een standpuntbepaling kan komen aangezien op administratief vlak de nodige voorbereidingen zullen gebeuren.'

Heeft de minister een verklaring voor dit talmen? De regering of het parlement hadden de minister de raad kunnen geven om de nodige initiatieven te nemen. Waarom zijn de aansporingen van de kandidaat-steden opzij geschoven of althans niet helemaal ernstig genomen?

De voorzitter : Minister Martens heeft het woord.

Minister Luc Martens : Mijnheer de voorzitter, collega's, de topevenementen vallen onder de bevoegdheid van de minister-president. Hij heeft me gevraagd hem hier te vertegenwoordigen.

Het wereldkampioenschap wielrennen valt onder de actie Topsport Vlaanderen die een onderdeel is van de beweging Vlaanderen 2002. Men probeert daarbij een grotere bekendheid te krijgen in het buitenland. Bij de financiering hiervan speelt Topsport Vlaanderen een adviserende rol. Het is echter de minister-president die de uiteindelijke beslissingen neemt. Hij beslist over het al dan niet toekennen van de middelen en over de hoogte van de subsidies. Zo wordt dit jaar het kampioenschap acrogym, dat plaatsvindt van 5 tot 7 november in Gent, opgenomen in het budget.

Wat de wereldkampioenschappen en de Europese kampioenschappen in 2002 betreft, moet worden voorzien in bijkomende middelen. De minister-president is zich daarvan bewust. Het wordt bovendien door de minister vice-president beaamd in zijn brief aan de stad Brugge.

Dit initiatief kan formeel-technisch gezien niet worden geregeld in een begrotingscontrole. Een programmatie wordt opgemaakt op jaarbasis, voor het begin van het jaar. Het is bovendien goed dat een overheid zich niet al te vroeg engageert tegenover een welomschreven enveloppe, omdat de

Martens

privé-markt op die manier onvoldoende wordt aangesproken. Wallonië hanteert daarbij een andere cultuur. In Vlaanderen heeft men altijd veel aandacht besteed aan het privé-partnership. De geïnteresseerden moeten een goed dossier opmaken waarbij ze zich maximaal engageren. De regering zal dan in 2000 nagaan welke verantwoordelijkheid ze daarin draagt.

De begroting wordt normaal gezien opgemaakt in de maand juli. Aangezien de beslissing pas in oktober wordt genomen, zijn we nog perfect in staat de nodige middelen vrij te maken. De middelen die ter beschikking worden gesteld, kunnen vele vormen aannemen. De ondersteuning kan bestaan uit cash geld of uit natura middelen. Gaat bijvoorbeeld De Lijn zorgen voor bussen ? Zijn er gratis logies en op welke plaatsen ? Worden scholen opengesteld voor perscentra ? Kunnen er afspraken worden gemaakt met de VRT voor straalverbindingen ? Dit zijn allemaal modaliteiten die een rol spelen. In dit stadium is het nog niet mogelijk daar meer duidelijkheid over te scheppen. Men kan naar het voorbeeld van de heer Collignon 100 miljoen frank extra uittrekken. Dit is echter niet de normale redeneringswijze binnen een parlement. Meestal wordt een iets genuanceerder en kritischer houding aangenomen. We blijven dit dossier echter met veel aandacht volgen.

Er is onmiskenbaar een bereidheid om het nodige te doen. De nodige middelen zullen een prioriteit krijgen in de begroting 2000. Tegen het eind van de maand juli moet duidelijk zijn wie degelijke dossiers heeft voorbereid op het vlak van de te verwachten opbrengsten in cash, maar ook van de nodige logistieke steun, van de mogelijke privé-sponsors, en zo meer.

De garantie zal op het goede moment worden gegeven. We zullen proberen om via onze contacten voor dit dossier te pleiten in de internationale gremia. Uw informatie klopt : België kan ervan uitgaan dat het wereldkampioenschap in ons land zal plaatsvinden.

Mijnheer Coens, ik heb u niets horen vragen over de toekomst. Problemen zoals die waarmee we nu kampen, zouden in de toekomst makkelijker kunnen worden opgelost via een evenementenfonds. We organiseren immers regelmatig evenementen, ik denk daarbij aan het Keizer-Kareljaar en het Van Dyckjaar. Al deze acties worden ad hoc geregeld via een ad hoc-financiering. Ze worden daarna in de begroting ingeschreven en verdeeld over de

ministeriële bevoegdheden. De oprichting van evenementenfonds zou misschien een goed idee zijn. De Vlaamse regering moet structureel privé-partners betrekken bij dit fonds. Voor evenementen is immers een aanzienlijk basiskapitaal nodig. De bevoegde ministers dienen op een goede manier betrokken te worden bij de zaak. We moeten vermijden in een parallel beleid terecht te komen. Een dergelijk beleid bedreigt ons immers dikwijls.

Mijnheer Coens, ik kan u geruststellen : de Vlaamse regering volgt dit dossier met de nodige aandacht en zal er een prioriteit van maken bij het opstellen van de begroting 2000. Ik kan nu nog geen bedrag garanderen, want dit zou verhinderen dat het dossier op een goede manier wordt voorbereid.

De voorzitter : De heer Coens heeft het woord.

De heer Joachim Coens : Mijnheer de minister, ik begrijp uw antwoord maar ten dele. De opmaak van de begroting 2000 en de stemming erover in het parlement zullen pas zijn afgerond op het einde van het jaar. Ik vraag niet om iets onwettelijk te doen, maar uit de brief van de minister vice-president kan ik niet afleiden dat de regering zich wil engageren. In juni zouden we toch over enige financiële zekerheid willen beschikken, maar over de begroting 2000 zullen we pas na de maand oktober stemmen.

Minister Luc Martens : We moeten niet echt wachten op de stemming over de begroting. Formeel is dit wel nodig, maar vanaf het moment dat de regering over een begrotingsopmaak beschikt op het eind van de maand juli, zal duidelijk zijn hoeveel middelen worden vrijgemaakt voor topevenementen in het algemeen, en voor dit evenement in het bijzonder.

De heer Joachim Coens : Mijnheer de minister, misschien is er wel een oplossing voor het probleem. Het comité Vlaanderen-Europa 2002 is een organisatie die zich engageert voor het organiseren van een evenementen tot in het jaar 2002.

Minister Luc Martens : Dit evenement maakt geen deel uit van dat programma.

De heer Joachim Coens : Ik meen dat de organisatoren dan nood hebben aan een andere brief waaruit het engagement van de Vlaamse regering duidelijk blijkt.

De voorzitter : De heer Vandenbroeke heeft het woord.

De heer Chris Vandenbroeke : Mijnheer de minister, u wilt ons wel geruststellen, maar toch zijn we slechts semi-gerustgesteld. De beslissing zal redelijkerwijze waarschijnlijk worden genomen tijdens de zomermaanden. De begroting 2000 wordt echter pas vastgelegd in het najaar.

Minister Luc Martens : Gezien de consensus dat het wereldkampioenschap hier moet plaatsvinden, zal dit toch het laatste artikel zijn waarvoor u de middelen wilt schrappen ? Ik reken op uw sportieve instelling.

De heer Chris Vandenbroeke : Mijnheer de minister, ik hoop dat u op tijd aan de start van de wedstrijd zult zijn. (*Gelach*)

We mogen dit niet regionaal of chauvinistisch uitspelen, want we hebben het over de inrichting binnen de deelstaat Vlaanderen. Ik ken het dossier dat wordt aangereikt vanuit Zuid-West-Vlaanderen bijzonder goed. Ik veronderstel dat men er in Knokke op dezelfde wijze over denkt. De redenering die meestal wordt gevolgd is een frank voor een frank, en daarbij wordt bepaald hoe groot de openbare en de privé-inzet zullen zijn. Dit vormt dus geen probleem. De officiële garantie is echter nodig. De UCI is bovenal sport, maar men wil absoluut ook over een garantie beschikken.

Mijnheer de minister, we zijn dus slechts semi-gerustgesteld, maar hopen van harte dat u in uw opzet slaagt.

De voorzitter : De heer Dehandschutter heeft het woord.

De heer Lieven Dehandschutter : Het antwoord van de minister verontrust me nog meer. Ik krijg de indruk dat op het moment dat de anderen demarsheren, de Vlaamse regering blijft surplacen. (*Gelach*)

De minister verwijst naar de privé-inbreng, maar ondertussen holt Francorchamps verder. De minister zegt dat we onze koers niet op de heer Collignon moeten afstemmen, maar ik vrees dat we te laat zullen komen.

Minister Luc Martens : U weet dat wie de sprint begint, zelden de koers wint.

De heer Lieven Dehandschutter : Het gaat niet over de sprint, maar over een ontsnapping op een kilometer voor de eindmeet.

De dossiers moeten in juni worden ingediend. Het zal op de internationale wielerveding geen goede indruk maken als we in oktober nog met garanties afkomen. Ik ben nog meer verontrust na het antwoord van de minister.

Deze zaak is trouwens allang aangekaart bij vertegenwoordigers van het kabinet van de minister-president. Ik heb hier een verslag voor me van 16 juni 1998. Men had toen ook al voorstellen kunnen doen voor de begroting 1999.

De voorzitter : De heer Verrijken heeft het woord.

De heer Emiel Verrijken : Ik dacht dat de gemeenten het leeuwendeel van die verantwoordelijkheden zouden opnemen. Knokke bijvoorbeeld is een van de rijkste gemeenten van Vlaanderen. Heeft die gemeente geen engagement aangegaan ?

In de Ronde van Frankrijk worden enorme bedragen gespendeerd door privé-firma's. Zijn er in Vlaanderen geen sponsors gevonden ?

Minister Luc Martens : Op dit ogenblik staan de verschillende steden nog tegenover elkaar. Ik geef toe dat dat niet de sterkste opstelling is. De minister-president heeft de intentie om dit in de begroting 2000 aan de orde te stellen. Er is tot nu toe nog geen duidelijke groep van privé-sponsors.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Herman Lauwers tot de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over de kredieten voor het Brussels Jeugdwerkbeleidsplan

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Lauwers tot de heer Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over de kredieten voor het Brussel Jeugdwerkbeleidsplan.

De heer Lauwers heeft het woord.

De heer Herman Lauwers : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik had mijn vraag tijdens de begrotingsbesprekingen moeten stellen. Ik ben echter slechts plaatsvervangend lid in deze commissie en mijn aanwezigheid was tijdens die besprekingen vereist in andere commissies.

Lauwers

Ik heb als voorbereiding op deze vraag het verslag van de begrotingsbesprekingen en uw toelichting nagelezen. Dat heeft me niet veel verder geholpen, en daarom stel ik vandaag deze vraag.

Ik schets even de geschiedenis. Bij de start van het decreet Plaatselijk Jeugdwerkbeleid was voor de VGC in 6 percent als voorafname voorzien. Dat is later teruggebracht tot 5 percent, omdat de centra voor werkende jongeren op dat ogenblik werden overgeheveld. Op het einde van 1997 werd in het Vlaams Parlement een voorstel van resolutie ingediend door de heren Coens, Keulen, De Ridder, Stassen en mezelf in verband met de nieuwe uitvoeringsbesluiten voor dat decreet. In punt 4 stond uitdrukkelijk vermeld dat de globale voorafname voor Brussel opnieuw op 6 percent zou moeten worden gebracht, uiteraard zonder dat dit ten koste zou gaan van het aandeel voor de overige Vlaamse gemeenten. Om voor Brussel de noodzakelijke groei van middelen te kunnen realiseren, mogen de algemene trekkingsrechten op het niveau van 1997 worden geblokkeerd. Op die wijze kunnen de indexeringen en de nieuwe middelen bij voorrang worden aangewend voor Brussel. Deze resolutie werd unaniem goedgekeurd.

Nu blijkt dat de VGC dit jaar in plaats van 5 miljoen frank meer, zelfs enkele honderdduizenden frank minder krijgt. Ze krijgen nu 25,25 miljoen frank, wat exact 5 percent van de totaliteit van het krediet is. 6 percent zou 30,3 miljoen frank zijn geweest. Er is dus een verschil van 5 miljoen frank. Hoe komt dit? Over dit punt wordt in uw begrotingstoelichting niets vermeld.

De voorzitter : Minister Martens heeft het woord.

Minister Luc Martens : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik kan daar kort op antwoorden. We hebben dit dossier, conform de afspraken in dit parlement, verdedigd bij de begrotingsbespreking en -controle. Er is een technische fiche ingediend, voorbereid door de administratie, om het bedrag te verhogen tot 6 percent. De budgettaire weerslag daarvan is 5,4 miljoen frank. Bij de begrotingsberaadslagingen is dit initiatief echter steeds gesneuveld. Als we die 6 percent wilden realiseren, dan was dat ten nadele van de anderen geweest. Dit zou in dit geval hebben geleid tot een vermindering van de middelen voor alle andere gemeenten die erop aanspraak maken. Een dergelijke keuze heb ik ook niet willen maken. Als die zes percent niet werd ingevuld met vers geld, dan was ik niet bereid om dit in te vullen ten koste van de andere gemeenten. Noch bij de

begroting van 1999 noch bij de begrotingscontrole zijn we erin geslaagd deze bijkomende som van 5,4 miljoen frank te verkrijgen.

De heer Herman Lauwers : Ik kan die redenering volgen. In de resolutie stond ook dat dit niet ten koste kon gaan van andere gemeenten. Maar ik neem toch aan dat er een indexatie van de totale middelen is gebeurd, zoals dat trouwens in het decreet staat. In de resolutie stond ook dat de indexering van de overige middelen wel naar de VGC zou kunnen gaan. Er moet toch minstens een deel van het totale budget zijn geweest, zij het dan niet het volledige bedrag van 5 miljoen frank maar wellicht toch het indexeringsdeel, dat naar de VGC kon.

Minister Luc Martens : Dat zou ik moeten natrekken. Ik heb dat nog niet gedaan omdat dit niet duidelijk bleek uit uw vraag, maar ik zal het alsnog doen. Ik laat u weten welke rol de indexering heeft gespeeld. Normaal gezien moet die op dezelfde manier hebben meegespeeld als bij de middelen.

De heer Herman Lauwers : Nogmaals : ik kan begrijpen dat er geen sprake kon zijn van het volledige bedrag. Maar in dit geval krijgen ze zelfs enkele honderdduizenden franken minder dan het jaar ervoor. Dat klopt toch niet.

Minister Luc Martens : Ik zal dit laten natrekken.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jos Stassen tot de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over het literair erfgoed

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Stassen tot de heer Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over het literair erfgoed.

De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen : Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, geachte leden, ik stel deze vraag naar aanleiding van de discussie over het Elsschot-archief, waarvan een deel op het einde van maart te koop zou worden aangeboden. Ik meen dat de Vlaamse regering wat dit betreft een opdracht te vervullen heeft.

Stassen

De vraag was oorspronkelijk gericht aan minister-president Van den Brande, maar er werd me aangeraden me tot minister Martens te richten, daar de kans dat we de minister-president nog te spreken zouden krijgen tijdens deze zittingsperiode klein was. Maar eigenlijk is dit een vraag die zich bevindt op het kruispunt van een aantal bevoegdheden.

Deze problematiek kwam een eerste keer aan de orde met de discussie over het besluit van mevrouw Manteau, om haar archief over te maken aan Nederland. U hebt daar toen via de pers op gereageerd en verklaard dat de regering wel degelijk een archiefbeleid heeft. De discussie laaide opnieuw op toen bleek dat enkele nazaten van Willem Elsschot delen van hun archief zouden willen verkopen. Anderen waren het daar niet meer eens. Dat heeft geleid tot een rechtszaak, waarmee we ons niet mogen bemoeien.

Naar aanleiding van deze twee kwesties is het echter aangewezen het archiefbeleid van de Vlaamse Gemeenschap onder de loop te nemen. De minister hield vol dat er wel degelijk een beleid was en dat men aan een aantal zaken werkte. Maar het voeren van een beleid vergt middelen. Dan komt men meteen terecht bij middelen die niet onmiddellijk iets te maken hebben met uw departement, maar veeleer met het wetenschappelijk onderzoek. Een goed beleid vergt immers een wetenschappelijke basis. Iedereen weet dat tijdens deze zittingsperiode de middelen voor het wetenschappelijk onderzoek terecht zijn opgetrokken, namelijk met 20 miljard frank. Er kunnen dus middelen worden gevonden. Binnen het Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek werd de lijn-Max Wildiers opgesteld voor fundamenteel wetenschappelijk onderzoek naar alle mogelijke soorten van archieven binnen de Vlaamse Gemeenschap : dan gaat het niet alleen over literaire archieven, maar bijvoorbeeld ook over bedrijfsarchieven.

Deze lijn-Max Wildiers werkt volgens de krachtlijnen van het FWO. Eerst neemt de Vlaamse regering een conceptbeslissing. Dan wordt er een beoordelingscommissie opgericht, die is samengesteld uit vertegenwoordigers van de archiefsector, universiteiten en al dan niet buitenlandse experts. Zij beoordelen de ingediende projecten. Zo zou het systeem moeten werken, maar tot nu toe – ik dien de mijn vraag in op het einde van maart – is er nog geen beslissing genomen over het concept dat binnen de FWO-beleidslijn moet worden gevolgd.

Door het uitstel van de beslissing over de lijn-Max Wildiers is dat bedrag ondertussen al opgelopen tot 200 miljoen frank. Dat mag niet veel lijken binnen het referentiekader van het wetenschappelijk onderzoek, maar voor cultuur is dat behoorlijk wat. Hoewel ik besef dat men daarmee nog niet alles kan archiveren.

Vandaar, mijnheer de minister, mijn vragen : wat is de stand van zaken inzake die zogenaamde kredietlijn-Max Wildiers ? Klopt het dat er binnen die lijn middelen kunnen gaan naar onderzoek van Vlaamse archieven ? Is dat gecumuleerde bedrag van 200 miljoen frank correct ? Klopt het dat hiermee alle vormen van archief, dus ook belangrijke persoonlijke archieven, worden bestreken ?

Mijn tweede vraag peilt naar de verklaring voor het uitstel van de conceptbeslissing van de Vlaamse regering. Die beslissing is nochtans nodig om de commissie die de projecten moet beoordelen, aan het werk te zetten. Ten derde : wanneer mogen we van de Vlaamse regering een beslissing dienaangaande verwachten ? Ten vierde : in welke mate zal het onderzoeksproject over archieven in Vlaanderen compatibel zijn met uw beleid ? Mijns inziens moeten de aanpak van het FWO en uw beleid op elkaar aansluiten. Ten vijfde : welke rol spelen de zogenaamde gekleurde archiefinstellingen in zowel het onderzoeksproject Max Wildiers als in uw beleid ? Ik denk dan aan het Kadoc, Amsab, enzovoorts. Ik denk dat dit nog steeds erg actuele vragen zijn.

De voorzitter : Minister Martens heeft het woord.

Minister Luc Martens : Mijnheer de voorzitter, collega's, mijn antwoord heb ik voorbereid in samenwerking met de minister-president. Het Max Wildiersfonds zelf valt immers onder de verantwoordelijkheid van de minister-president, die in samenwerking met het FWO over het wetenschappelijk onderzoek waakt. Vanuit mijn bevoegdheid van minister van Cultuur heb ik ervoor gezorgd dat hier in de begroting van 1999 2,5 miljoen frank voor is uitgetrokken. We willen op die manier de coördinatie stimuleren. Er moet iemand verantwoordelijk worden gesteld om op wetenschappelijke basis de gehele problematiek te overzien en planmatig aan te pakken.

Ik erken dat deze weliswaar niet onbelangrijke bijdrage eerder marginaal is in het licht van de bestaande financiële behoeften. Vandaag groeit de aandacht voor het archiefwezen en de zorg voor het beheer van de archivalia die vanuit erg diverse hoeken worden overgemaakt : personen, maar ook

Martens

bedrijven en gemeenten, enzovoort. Wegens de institutionele dubbelzinnigheid inzake het archiefwezen is er al te lang getalmd om hier iets aan te doen. Het federale beleidsniveau heeft terzake nog steeds bevoegdheden. Als ik het goed voorheb, heeft o.a. de heer Marsoul daarover een of twee voorstellen van decreet ingediend. Dat is een verzachtende omstandigheid, maar ook niet meer. We hebben er alle baat bij om in samenwerking met het FWO een goed en krachtig archiefbeleid te ontwikkelen.

Dat moet gebeuren voor alle fasen : lokalisatie en opsporing van archieven, inventarisatie, repertoriëren van de documenten, hun selectie en publicatie, enzovoort. Er komen steeds meer interessante archieven aan de oppervlakte, en het zou een vergissing zijn om hun verwerking niet ernstig te nemen. Ik deel uw zorg. Onze bijdrage van 200 miljoen frank heeft een impuls-waarde. Het gaat niet om een recurrente financiering. We verbinden er ons wel toe dat een aantal jaren vol te houden, maar het gaat niet om een structurele bijdrage. We doen dat uitsluitend op basis van ingediende projecten.

U vraagt waarom dat allemaal zo lang heeft geduurd. Bij de minister-president leeft de wil om terzake vooruitgang te boeken. Hij heeft overleg gepleegd met de sector. Verder heeft hij overlegd met het FWO over de uitvoeringsmodaliteiten, en is een addendum op de beheersovereenkomst met het FWO opgesteld. Er is overlegd met de minister van Onderwijs, die medezeggenschap heeft over die beheersovereenkomst. Verder zijn er een aantal controleprocedures doorlopen. Zo is het dossier in het midden van de maand maart aan de inspecteur van Financiën overgemaakt. Het advies van de inspecteur van Financiën is enkele dagen geleden aan de minister-president overgemaakt. Nu moet de minister van Begroting nog haar goedkeuring aan het voorstel hechten. Wellicht zal dit dossier dus binnen enkele weken op de regeringstafel belanden.

U vraagt in welke mate de minister van Cultuur in dat alles een betrokken partij is. Onze bijdrage aan het Max Wildiersfonds is een overgangsmaatregel. Inzake het archiefbeleid moeten er structurele maatregelen uit de bus komen. Er moet een wettelijke, decretale basis worden gecreëerd om een dynamisch archiefbeleid tot stand te brengen. We moeten dan wel voor ogen houden dat de federale wetgeving de ruimte bepaalt die de Vlaamse overheid voor een eigen beleid heeft. U weet dat er een wetsontwerp is ingediend om een nieuwe archief-

wet in het leven te roepen. Die nieuwe wet zal bepalen over welke vrijheid we beschikken om dat eigen beleid gestalte te geven.

We moeten ook werken aan de overheidsfinanciering van de culturele archieven. Dit moet gebeuren in functie van de bescherming van het cultuurhistorisch patrimonium. Zo een beleid moet in een volgend regeerakkoord uitdrukkelijk worden ingeschreven. We hebben nu getracht enigszins een antwoord te geven op de kritiek. Men zou de waarheid echter geweld aandoen indien men dit een echt beleid zou noemen.

De verschillende archieven die u hebt opgenoemd, worden behandeld zoals alle andere. Er is geen voorkeursbehandeling. Iedereen kan projecten indienen, net zoals bedrijven, abdijen, gemeenten of steden dat doen. Bovenop de middelen die ze ter beschikking krijgen – bijna 54 miljoen frank – kunnen ze steun krijgen om de bijkomende projecten te financieren. Er blijkt een grote gevoeligheid te zijn ontstaan om de archieven optimaal te behandelen.

De volgende weken zullen de middelen worden vrijgemaakt. In het volgend regeerakkoord moet een archiefbeleid worden opgenomen.

De voorzitter : De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw duidelijk antwoord. U kunt inderdaad niet verder gaan. U hebt echter ook gezegd dat de FWO-lijn kan worden geopend. Betekent dit dat de beoordelingscommissie al is samengesteld ? Volgens mijn informatie zitten daar vertegenwoordigers van de universiteiten en experts in. Kunt u daar meer gegevens over verstrekken ?

Minister Luc Martens : De commissie is nog niet samengesteld. Deze beslissing ligt in het verlengde van het besluit dat de regering volgende week zal nemen.

De heer Jos Stassen : Kan men die beslissing nemen bij de afhandeling van de lopende zaken ?

Minister Luc Martens : Inderdaad. Men kan trouwens pas spreken van lopende zaken vanaf 13 juni 1999. Op een bepaald ogenblik is een onderscheid gemaakt tussen materies die men met de nodige voorzichtigheid moet aanpakken en lopende zaken. Wij zijn echter altijd voorzichtig.

Ik wens hier toch nog aan toe te voegen dat deze zaak perfect illustreert hoe moeizaam een besluit

Martens

tot stand komt. Het is onvoorstelbaar hoe moeilijk het ook voor een minister is om een principieel genomen beslissing snel te kunnen doorvoeren. We hebben reeds lang geleden beslist een cultuurcel op te richten. Pas na twee jaar werd de eerste medewerker in dienst genomen. Er zou dringend moeten worden nagegaan hoe de slagkracht van het bestuur kan worden verhoogd.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jos Stassen tot de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over de problemen bij de diensten van het sociaal-cultureel werk

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Stassen tot de heer Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over de problemen bij de diensten van het sociaal-cultureel werk.

De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, op 5 maart 1998 hebben we gediscussieerd over de problemen bij de diensten van het sociaal-cultureel werk en met name over de nieuwe richtlijnen en de gevolgen ervan voor de erkenning van de diensten.

Het is goed om na één jaar na te gaan wat er tot nu toe is gebeurd. Dit dossier is ook aan bod gekomen na de open brief die de vertegenwoordigers van de sector aan de minister hebben gestuurd.

Er is een dubbel probleem. De administratie gaat voorbij aan de feitelijkheid van het dienstendecreet. In april 1995 hebt u als parlements lid gezegd dat dit één van de functies is van het decreet. De administratie wil bovendien degenen aanpakken die al dan niet gewild misbruik maken van het dienstendecreet. Ze heeft hiervoor richtlijnen uitgevaardigd die de werking van de diensten erg bemoeilijken.

Deze nieuwe richtlijnen hebben voor de betrokken diensten een aantal gevolgen. Ten eerste zitten een aantal waardevolle organisaties momenteel gewrongen in dit decreet. Ze kunnen niet meer beantwoorden aan deze richtlijnen. Ze hebben geen

terugvalpositie meer na de overgangsperiode en zullen dan in een niemandsland verzeild raken.

Ten tweede is men blijkbaar zodanig gefixeerd op echte of vermeende misbruiken dat de diensten die wel tegemoetkomen aan de bepalingen van het decreet in slechte papieren komen door een overreglementering. Ik denk bijvoorbeeld aan de verstrenging voor de BOA's – begeleidings-, ondersteunings- en adviesactiviteiten – en aan de beperking van het aantal deskundigen.

Ten derde is er een discussie geweest met de toenmalige opvolgingscommissie in opdracht van de Hoge Raad voor de Volksontwikkeling, die intussen in de Raad voor Cultuur zit. Er werden richtlijnen uitgewerkt om dubbele subsidiëring tegen te gaan. De jacht op de dubbele subsidiëring dreigt een kaalslag aan te richten, waardoor men de noodzakelijke kwaliteit in het sociaal-cultureel werk niet meer kan garanderen.

Ten vierde loopt deze richtlijn vooruit op de inhoudelijke invulling van het sociaal-cultureel werk. Deze invulling moet gebeuren na discussies met het parlement en de commissie voor Cultuur in de volgende zittingsperiode. Door deze richtlijnen nu uit te vaardigen, creëert men een situatie waardoor de discussie wordt geblokkeerd.

Ten slotte ruiken deze richtlijnen naar besparing in de toekomst. Ze verhinderen dat het dienstendecreet nog kan groeien.

In uw antwoord op mijn vraag van 5 maart 1998 hebt u gezegd dat u achter de nieuwe richtlijnen blijft staan. Ik citeer letterlijk : 'De minister zal de komende maanden nauwlettend de evolutie van het dienstendecreet en de essentiële impact ervan opvolgen.'

Deze open brief was voor mij de aanleiding om deze vraag opnieuw te stellen. Ik wil er een aantal elementen uit aanhalen. Ten eerste dreigen een aantal diensten te verdwijnen door de strenge aanpak van die BOA. Ten tweede verplicht de strenge normering een aantal diensten hun aandacht te verleggen naar minder belangrijke activiteiten. Ten derde is de administratieve rompslomp sterk toegenomen, zodat daar meer geld en werkuren naartoe gaat. Ten vierde moet een nieuwe regelgeving de dienstverlenende organisatie in het sociaal-cultureel werk versterken.

Deze elementen werden vooral door de koepel BVBO aangehaald, maar de brief werd door bijna alle andere diensten en koepels mee ondertekend.

Stassen

In die brief wordt ook een concreet voorstel geformuleerd om de zogenaamde begeleidings-, ondersteunings- en adviesactiviteiten ten behoeve van andere organisaties toch te subsidiëren. De voorwaarden hiervoor zijn ten eerste dat de organisatie voor wie men deze activiteiten inricht zelf de deelnemers rekruteert en dat ten tweede ook wordt bewezen dat de activiteiten overlegd, voorbereid en geëvalueerd worden, zodat de richtlijnen van 1997 kunnen worden aangepast.

Hoe evalueert u dit dossier over de richtlijnen voor de diensten voor sociaal-cultureel werk? Waarom blijft de strikte interpretatie van de BOA-subsidiëring behouden? Hoe heeft u uw belofte van vorig jaar om nauwlettend de evolutie van het diensten-decreet en zijn financiële implicaties te volgen, waargemaakt? Wat is uw mening over het voorstel van de koepels over de andere interpretatie van de BOA-subsidiëring?

De voorzitter : Mevrouw Lindekens heeft het woord.

Mevrouw Kathy Lindekens : Mijnheer de minister, ik sluit me in grote lijnen aan bij wat de heer Stassen heeft gezegd. Dit is misschien ook bij u het geval, vermits u heel goed de ontstaansgeschiedenis van het decreet kent. U weet dat heel wat organisaties zich dubbel hebben moeten plooiën om zich te schikken naar de decretale eisen. Ze hebben dit geprobeerd, en een aantal onder hen hebben ook een erkenning verworven.

Door die restrictieve interpretatienota wordt het werk voor veel van die organisaties heel moeilijk of soms bijna onmogelijk gemaakt. Als een van de redenen voor die richtlijn fraude is, dan moet een goede inspectie die fraude bestrijden. Organisaties die geen fraude plegen, mogen daar niet het slachtoffer van worden. Men moet dit op een andere manier bestrijden.

Men kan zich ook afvragen of er langs deze omweg geen kwaliteitsverlies optreedt. Ook de Hoge Raad voor de Volksontwikkeling heeft in het advies van 1997 beklemtoond en in 1998 herbevestigd dat op deze manier waardevolle organisaties uit de boot kunnen vallen.

In de toelichting bij het decreet staat dat er rechtszekerheid wordt beoogd voor de talrijke organisaties in het volksontwikkelingswerk die om verschil-

lende redenen niet thuis horen in de reglementering. Door de tussentijdse wijziging zou hun werking grondig kunnen worden verstoord en in een richting worden gedreven waarvoor ze helemaal niet bedoeld zijn. Voor sommige organisaties werd een aangepaste regeling ontworpen om dit te voorkomen. Hopelijk wordt er ook een andere en meer geschikte oplossing gevonden voor deze organisaties. Verschillende organisaties verrichten immers zeer nuttig werk.

De voorzitter : Minister Martens heeft het woord.

Minister Luc Martens : Mijnheer de voorzitter, collega's, de vraag illustreert dat we er na 1995 nog niet in geslaagd zijn een echt goed antwoord te geven op de problematiek van het sociaal-cultureel werk. Ik herhaal dat dat een boeiende werkvorm is, maar de regelgeving en de opdeling zijn niet goed. We zouden nog veel vragen kunnen stellen, maar ze zouden dit enkel bevestigen. De sector moet hier eens over durven nadenken, niet vanuit een angstgevoel, maar wel vanuit een verantwoordelijkheidsgevoel. Het sociaal-cultureel werk kan heel veel betekenen, maar niet zoals het vandaag is ingebed. Hier ligt dus nog een uitdaging.

Het decreet waarover hier vragen worden gesteld, was bij aanvang inderdaad geformuleerd als een opvangdecreet. Na een overgang van zes jaar zou men wel mogen verwachten dat het gaat over echte dienstverlenende organisaties. Men kan een overgang mogelijk maken, maar men mag niet blijven functioneren met dat idee.

Toen werd gekozen voor een dienstendecreet, was het de bedoeling op termijn tot een goede dienstverlening te komen. Dat moet dus ook tot een uitzuivering leiden. Een aantal organisaties werden trouwens al uitgezuiverd. Voor Volkskunst is er nu bijvoorbeeld een nieuw decreet met een eigen regelgeving die ontstaan is uit een voorstel van het parlement. De volkssterrenwachten zijn verhuisd naar het wetenschapsbeleid. We hebben er dus een goede plaats aan gegeven. Het Platform voor Voluntariaat is naar de welzijnssector verhuisd. Rekening houdend met de achterban van het platform, is dat geen ongewone en wellicht een betere positie.

We hebben dus een aantal zaken kunnen uitzuiveren, maar er blijven ook een aantal problemen bestaan. Dat is wel niet omdat de eisen die worden gesteld vanuit de interpretatieve nota te groot zijn. Bij het bekijken van het aantal organisaties dat

Martens

vandaag reeds een erkenning heeft gekregen en het aantal organisaties dat zich aanmeldt om een erkenning te verkrijgen, ziet men dat in totaal twintig dossiers ter behandeling voorliggen. Er zijn tien nieuwe aanvragen om een erkenning te verkrijgen op grond van de interpretatie. Daarnaast zijn er nog een tiental nieuwe organisaties waarvan het dossier nog niet is toegekomen, maar die zich geïntformeerd hebben en de intentie hebben een erkenning aan te vragen. Dat wijst erop dat de interpretatie van de begeleidingsactiviteiten een dynamiek op het terrein niet onmogelijk maakt. Als die tien organisaties zich ook daadwerkelijk aanmelden, gaat het om twintig organisaties. In vergelijking met die 47 organisaties melden er zich dus twintig nieuwe aan om erkend te worden.

Mijnheer Stassen, u vroeg of ik dit heb opgevolgd. We hebben dat inderdaad gedaan. We hebben regelmatig met de administratie overleg gepleegd en de evolutie bekeken. We kunnen bijgevolg de cijfers meedelen en meedelen waar de problemen zich bevinden. In 1999 blijven er nog 47 organisaties over van de 61 organisaties uit 1998. Zij bevinden zich in de overgangsfase. Van die 47 organisaties dienden er tien een aanvraag tot erkenning in, waaronder Cultuur voor Doven, Forum Vredesactie, Humanistisch-Vrijzinnige Dienst, Koerdisch Instituut, Imago, Koninklijke Vereniging Natuur- en Stedenschoon, KCLB, Sporta en VAKA. Van de nieuwe organisaties zijn de aanvragen dus nog niet binnen. Volgend jaar kunnen de organisaties in de overgangsfase nog tot 31 december 2000 een erkenning aanvragen. Er blijft dus ruimte om zich te conformeren.

Er werd gevraagd of ik zou ingaan op de versoepeling. Neen, ik ben daar niet toe geneigd. Het dienstendecreet moet goede diensten opleveren, maar het mag geen restdecreet zijn. Binnenkort brengt de opvolgingscommissie een verslag uit. Officieel zijn we daar nog niet van op de hoogte. Officieus kennen we het wel al een beetje. Uit de geruchten vermoeden we dat men opteert voor een volwaardige regeling en niet voor een loutere opvangmogelijkheid of een restgegeven. Er loopt een klacht bij de Raad van State. Deze klacht is ontvankelijk verklaard, maar niet op basis van de BOA-maatregel.

De voorzitter : De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen : Hoewel een proces kan worden gemaakt van de drie decreten van april 1995, moeten instellingen beantwoorden aan de decreta-

le bepalingen wanneer ze erkend willen worden en blijven.

Daarnaast zegt u dat we na al die jaren van het restdecreet moeten afstappen. U spreekt over een overgangsfase van zes jaar terwijl de nieuwe richtlijn dateert van 1997.

Tot slot zegt u dat het restdecreet kan worden afgeschaft. Dat is allemaal goed en wel op voorwaarde dat er een decretale terugvalpositie is. Dit is het geval voor de volkscultuur en voor organisaties die bij het welzijnswerk terecht kunnen. Maar de diensten van de VVA zouden eveneens moeten kunnen overstappen naar het welzijnswerk. Andere diensten moeten kunnen overstappen naar onderwijs, jeugdwerk of welzijnswerk, naargelang het type organisatie. Voor instellingen die geen terugvalbasis hebben, is een restdecreet nodig.

Het duurt minstens twee jaar voor een nieuwe regeling kan worden opgestart. Het gaat immers om een zeer ingrijpende regeling waarbij de taak, de positie, de opdrachten en eventuele opdelingen moeten worden vastgelegd. Ik ben het ermee eens dat het restdecreet moet worden afgebouwd maar dan moet men ervoor zorgen dat alle organisaties een decretale terugvalpositie hebben. Dat is niet het geval.

U betwist dat de BOA-richtlijnen zo ingrijpend zijn. Nochtans zijn er tal van diensten die reeds na een jaar dreigen te verdwijnen wanneer deze richtlijnen niet worden versoepeld. Ik heb het dan bijvoorbeeld over de Liga voor de Mensenrechten, de Wereldmediatheek, enzovoort. Als u blijft weigeren deze richtlijnen te versoepelen, dan vrees ik dat de koord bij een aantal diensten te hard gespannen komt te staan. Op die manier zullen een aantal saneringen worden doorgevoerd waarmee we niet gelukkig kunnen zijn. Tal van organisaties zullen zijn opgedoekt wanneer het nieuwe decreet in 2003 van kracht wordt.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Georges Cardoen tot de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over de organisatie en werking van de DAB Kasteel van Gaasbeek

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Cardoen tot de heer Martens, Vlaams

Voorzitter

minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over de organisatie en werking van de DAB Kasteel van Gaasbeek.

De heer Cardoen heeft het woord.

De heer Georges Cardoen : Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, het kasteel van Gaasbeek is een museum dat een uitstraling heeft tot ver buiten de Belgische grens. We zijn daar vanuit het Pajottenland en vanuit heel Vlaanderen dan ook bijzonder gevoelig voor.

Verontrustend zijn de maatregelen die zijn genomen en die het kasteel van Gaasbeek in zijn exploitatie en werking bedreigen. Ik ga hierbij even terug in de tijd. 15 jaar geleden telde het kasteel van Gaasbeek 9 suppoosten waaronder één mentaal gehandicapt personeelslid die er het hele jaar werkzaam was. Tijdens het hoogseizoen, van april tot oktober, kwamen er elk weekend zes mensen bij zodat een optimale dienstverlening was verzekerd.

Bij besluit van de Vlaamse regering van 8 juni 1994 werd de dienst met afzonderlijk beheer Kasteel van Gaasbeek opgericht. De bedoeling was deze buitendienst van het ministerie van Cultuur meer autonomie te verzekeren. In artikel 4 worden de inkomsten van deze DAB nader omschreven : het te dragen saldo, de dotatie, de sommen die het kasteel van Gaasbeek gedurende het betreffende begrotingsjaar heeft ontvangen, de schenkingen en legaten.

Ondertussen is echter de afbouw van het personeel begonnen. Twee personeelsleden gingen over naar andere diensten, vier personeelsleden zijn gepensioneerd en één personeelslid is overleden. Het gevolg was dat de dotatie die impliciet was bedoeld om de werkingskosten van de dienst te verzekeren, moest worden aangewend om contractuele personeelsleden aan te werven vermits geen enkele van de afgeflowde personeelsleden ooit werd vervangen. De huidige dotatie bedraagt 5,5 miljoen frank, maar die volstaat niet eens om vier contractuele personeelsleden uit te betalen, want daarvoor is 6,1 miljoen frank nodig.

Ten gevolge daarvan kunnen een aantal essentiële taken niet naar behoren worden uitgevoerd. Het gaat onder meer over de bewaking van het park en de parking, het onderhoud en de restauratie van de kunstwerken, een sluitende bewaking in de 16 kamers van het museum, op het binnenplein en in de

bijgebouwen, en over een ruimere publiekswerking.

Mijnheer de minister, ik geef u een voorbeeld om aan te tonen hoe schrijnend de toestand is. Indien één suppoost afwezig is wegens ziekte, dienen zalen gesloten te worden voor het publiek. Het is sociaal evenmin te verantwoorden dat de suppoosten drie of zelfs vier weekends per maand moeten werken. Dit heeft trouwens ook recuperatiedagen tot gevolg.

Ik suggereer twee oplossingen : ofwel moeten de contractuele suppoosten vast worden aangesteld, ofwel moet de dotatie aanzienlijk en blijvend worden verhoogd.

Mijnheer de minister, ik zou het aangenaam vinden te mogen vernemen hoe u tegenover deze toestand staat, en welke oplossing u zou durven treffen om het kasteel van Gaasbeek in leven te houden.

De voorzitter : Minister Martens heeft het woord.

Minister Luc Martens : Mijnheer Cardoen, het klopt dat de dotatie voor het kasteel van Gaasbeek nogal krap is. Ik kan me makkelijk voorstellen dat de dynamische werking van de instelling daardoor wordt afgeremd. Het kasteel beschikt ook slechts over een beperkte mogelijkheid om reserves op te bouwen door het DAB-statuuut. De budgettaire reserves die per jaar mogen worden aangelegd, mogen slechts 10 percent van de beschikbare middelen uitmaken. Hoe kleiner de dotatie, hoe kleiner de toelaatbare reserves.

Het is echter ook zo dat het kasteel het schilderij 'Aanbidding der koningen' van Pieter Coecke heeft aangekocht. We waren trouwens beide aanwezig tijdens de onthulling ervan. Het kasteel moet dit schilderij nog afbetalen tot in het jaar 2000. Vanaf dat ogenblik zal dus 2 miljoen frank vrijkomen, en dat bedrag kan worden aangewend voor het oplossen van de problemen waar u naar verwijst.

Als het kasteel van Gaasbeek van plan is om personeel aan te werven, dan moet het zich inschrijven in de zogenaamde PIP's en PEP's. Dit zijn de procesimplementatieplannen en de personeelsplannen. Volgens de normale administratieve regeling moet een beschrijving worden gegeven van de opdrachten die de dienst vervult waarvoor men een nieuw personeelslid wenst. Dit betreft een kwantificatie van de opdracht en van het essentiële karakter ervan. Het biedt de basis voor een personeelsplan, en dat plan moet passen in het geheel van de

Martens

budgettaire mogelijkheden. Het kasteel van Gaasbeek moet haar problemen langs deze weg ten gronde trachten op te lossen.

Het is een nogal moeilijke weg die wat tijd vergt. Als men dit op een degelijke wijze wil doen, is men al snel een jaar kwijt. Het is echter een spelregel die geldt voor alle diensten van de Vlaamse Gemeenschap. We hebben vroeger bewust voor dit systeem gekozen omdat het past in het proces van objectivering en systematisering van het personeelsbeleid in de Vlaamse Gemeenschap.

Ondertussen blijft onze belangstelling voor het kasteel van Gaasbeek bestaan. We investeren jaarlijks 25 miljoen frank in restauratie. We laten het kasteel dus niet verkommeren. De buitenmuren en de conciërgewoning werden reeds gerestaureerd en de vergaderzaal, de bibliotheek en het archief werden ingericht. Binnenkort zullen de wallen en de kapel in het park worden aangepakt.

We houden ons dus wel bezig met het kasteel, maar het personeelsprobleem blijft schrijnend. De enige goede weg is de normale weg die iedereen moet volgen via de PIP's en PEP's.

De heer Georges Cardoen : Mijnheer de minister, wat u zegt over restauratie en renovatie is mij voldoende bekend. Ik zou u ook willen danken voor uw inzet, want ook op dat vlak kampte het kasteel met een groot probleem.

Ik ben op de hoogte dat de 2 miljoen frank die jaarlijks worden afbetaald voor het aangekochte schilderij een aanvulling van het budget zal zijn vanaf het jaar 2000. Toch zal dit niet voldoende zijn, want ermee kunnen ten hoogste twee extra personeelsleden worden gerekruteerd, terwijl er minstens zes nodig zijn om de zaak draaiende te houden.

Ik onthoud dat alles zal moeten gebeuren via de PIP-en-PEP-weg. Ik veronderstel dat de betrokkenen wel op de hoogte zullen zijn.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Kathy Lindekens tot de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur,

Gezin en Welzijn, over het leenrecht en de cultuurspreidingsfunctie van de openbare bibliotheken

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Lindekens tot de heer Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over het leenrecht en de cultuurspreidingsfunctie van de openbare bibliotheken.

Mevrouw Lindekens heeft het woord.

Mevrouw Kathy Lindekens : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, de federale minister van Justitie, de heer Van Parys, heeft een koninklijk besluit aangekondigd dat voorziet in de effectieve invoering van het leenrecht zoals werd bepaald in de auteurswet van 30 juni 1994. Daarmee wordt eindelijk tegemoetgekomen aan de rechtmatige eis van auteurs om behoorlijk vergoed te worden voor de vruchten van hun arbeid, via een leenvergoeding voor boeken die worden uitgeleend door openbare bibliotheken. In oktober vorig jaar had een platform van ruim 120 auteurs en illustratoren in een petitie aan u en uw federale collega nogmaals aangedrongen op die effectieve uitvoering van artikels 62 tot en met 64 van de auteurswet van 1994. Nu zal eindelijk een reële compensatie van de auteurs mogelijk zijn voor de ontlending van hun boeken. Dat verheugt me ten zeerste.

Ik vrees echter dat nu kan worden verwacht dat de gemeenten die kosten zullen verhalen op de bibliotheekgebruikers. In die optiek stellen we het aangekondigde KB in vraag. Het staat voor mijn fractie buiten kijf dat auteurs loon naar werken moeten krijgen. Dit veronderstelt ook een adequate leenvergoeding, maar de specifieke modaliteiten van de invoering van het leenrecht doen ons vermoeden dat de leenvergoeding zal worden gefinancierd op de rug van de bibliotheekgebruikers. We hebben het daar in november al over gehad en verschilden toen van mening. Ik blijf erbij dat dit het principiële democratische recht op vrije toegang tot beschikbare informatie van openbare bibliotheken in het gedrang brengt. Dit ondergraaft hun cultuurspreidingsfunctie.

Als er wordt geraakt aan de principiële kosteloosheid van het bibliotheekgebruik, zij het in beperkte mate, wordt een grens overschreden waarvan we niet weten waar ze eindigt. Nu al rekenen sommige bibliotheken inschrijvingsgeld aan. Wordt dat nog verhoogd ? Er wordt al leenrecht gevraagd voor audio-visueel materiaal, er worden boetes aangerekend en kopieergeld gevraagd. In sommige gevallen wordt ook geld gevraagd voor de raadpleging van het internet.

Minister Luc Martens : De gemeenten moeten 15.000 frank per jaar betalen voor internetlijnen op 20 computers. Een onbeperkt aantal gebruikers kan daar dan 24 uur op 24 gebruik van maken. We hebben de gemeenten gevraagd om dat bedrag niet door te rekenen.

Mevrouw Kathy Lindekens : Er kan een opeenstapeling zijn van dingen die worden doorgerekend, en het kan niet dat de overheid die doorverrekeningen zelf aanreikt. Een alleenstaande moeder met drie kinderen bijvoorbeeld heeft al heel wat schoolkosten. Die persoon kan in een bibliotheek ook niet nog eens meer betalen. Momenteel wordt nog geen leengeld gevraagd voor jeugdboeken, maar zal dat zo blijven ? Die leenvergoeding zal in grote mate voor jeugdboeken zijn.

De federale overheid voorziet in culturele steun voor de ene sector, de auteurs, maar verhaalt die op de andere sector, de bibliotheken. Deze voorgestelde maatregel staat haaks op de vigerende regelgeving in de meeste Europese landen : Duitsland, Engeland, Italië, Spanje, Zweden, Noorwegen, Finland, IJsland en ook buiten Europa : Nieuw-Zeeland, Australië en Israël. In die landen wordt het leengeld volledig door de centrale overheid gefinancierd. In Europa worden alleen in Nederland de openbare bibliotheken zelf aangesproken.

Ook het feit dat het leenrecht in wezen weinig verandert aan de precaire financiële basis van het schrijverschap, kan vragen oproepen. Een cultureel-politieke maatregel die in dat verband wel een structureel effect zou kunnen hebben, is het invoeren van een degelijk sociaal statuut voor auteurs. We zijn wel voorstander van de leenvergoeding voor auteurs, maar we stellen vragen bij de specifieke modaliteiten. Hoe staat u daartegenover ?

Zal de Vlaamse regering maatregelen nemen om de kosten van het leenrecht helemaal of gedeeltelijk op te vangen ? Bent u in dit verband bereid om de gemeenten en bibliotheken en dus ook de bibliotheekgebruikers te ontzien en daarmee de cultuurspreidingsfunctie en het principe van de kostenloosheid van het bibliotheekgebruik te respecteren ?

De voorzitter : Minister Martens heeft het woord.

Minister Luc Martens : Mijnheer de voorzitter, collega's, deze discussie hebben we al eerder gevoerd. We moeten het dossier politiek correct proberen in te schatten. Ik kan me niet van de indruk ontdoen dat het minder vlug zal gaan dan eerst leek. Het krantenbericht in kwestie bleek hoopgevend. In de

loop van de voorbije weken is mijn enthousiasme echter al afgenomen.

Het is natuurlijk positief dat de federale regering haar verantwoordelijkheid opneemt, in de veronderstelling dat ze daar dan ook krachtig mee door gaat. Het vroegere standpunt van de gemeenschappen dat de federale overheid slechts voor een algemene vrijstelling hoefde te zorgen en dat men deze zaak dan verder zou oplossen op gemeenschapsniveau is onhoudbaar gebleken. Dat heeft in essentie te maken met bepalingen van de Europese regelgeving terzake. Met andere woorden, Justitie moet wel degelijk een regeling uitwerken. Het leek erop dat ze dit nu wilden doen.

De feiten dateren van 15 maart 1999. De minister van Justitie heeft ons toen gevraagd te reageren voor 10 april. Het leek me vanzelfsprekend te rade te gaan bij de Raad voor Cultuur. We hebben een tweeledig advies gevraagd, namelijk van de commissie Bibliotheken en van de commissie Letteren. Wel hebben we gevraagd dat de Raad voor Cultuur een advies zou geven. Met andere woorden, beide adviezen moeten uitmonden in een gemeenschappelijk advies. Officieel heeft me dat nog niet bereikt. Wel hoor ik dat er overleg is gepleegd en dat men aan finalisering toe is. Luidens mijn informanten is er sprake van een standpunt van een grote meerderheid versus dat van een kleine minderheid. Het advies zal dus niet eensluidend zijn, maar wel eenduidig wat een grote meerderheid betreft. Ik zal daar echter niet op vooruitlopen.

Voor de regering en ikzelf is er nooit sprake van geweest om de kostenloosheid van het lenen zelf op te heffen. We hebben nooit plannen gehad in die richting. Ik ben het dus helemaal niet eens met het voorstel in het ontwerp van besluit vanwege Justitie om eventueel een heffing per boek in te stellen. Wel vind ik dat we gebruik kunnen maken van de door de decreetgever voorziene mogelijkheid van het inschrijvingsgeld. In 1978 heeft deze decreetgever immers bepaald dat er een inschrijvingsgeld mocht worden gevraagd, tot driehonderd frank. Sommige gemeenten doen dat, andere niet. Ik pleit er niet voor om deze bedragen op te trekken, hoewel ik er wel op wil wijzen dat het hier gaat over bedragen van 1978. Deze bedragen werden nooit aangepast en hoeven dat ook niet te zijn, maar in het kader van deze jaarlijkse inschrijvingsgelden moet men een oplossing kunnen vinden. Dat kan wel betekenen dat, waar men vandaag niets vraagt, er morgen een forfaitair bedrag van bijvoorbeeld 50 frank kan worden gevraagd. Dan moet men wel rekening houden met de vrijstelling

Martens

voor kinderen. De angst inzake kinder- en jeugdliteratuur is dan ook ongegrond.

Gegevens die wijzen op een toenemende ontlending bij bibliotheken leren ons dat het al dan niet vragen van een forfaitair bedrag lager dan driehonderd frank geen verschil uitmaakt : het sociaal profiel is niet slechter, of men die bijdrage nu wel of niet vraagt. Wel deel ik uw zorg omtrent het bereiken van bepaalde mensen voor wie het boek een vreemdeling is. Een deel van dat publiek vindt vandaag al evenmin zijn weg naar de bibliotheek. Wat dat betreft, moeten we speciale acties opzetten. De bibliotheek moet inderdaad een democratiserende werking hebben en iedereen kunnen bereiken, zowel inzake de klassieke media als in de nieuwe : op dat punt ben ik het met u eens. Die zorg deel ik. Maar het al dan niet betalen van een forfaitair bedrag zal niet het beslissende element zijn. Dat heeft veeleer te maken met de opstelling van de bibliotheken.

Toen we het opstellen van een nieuw ontwerp van decreet inzake het bibliotheekwezen beoogden, was dat met de bedoeling dat deze bibliotheken een veel actievere cultuurpolitiek zouden voeren, naar het voorbeeld van Denemarken. Er zijn bibliotheken die het schitterend doen op dat vlak : begrijp me niet verkeerd. Maar men moet niet al zijn energie steken in het catalogiseren, in allerlei soorten technische bewerkingen : technisch gezien kan dat op een veel eenvoudiger manier dan vandaag. De energie die men nu besteedt aan deze meer bureaucratische en organisatorische aspecten zou men beter vrijmaken om zich te richten op de pedagogisch-culturele opdracht. Dan zullen de bibliotheken een nieuwe grote stap kunnen zetten in de door u bepleite richting. Zo zullen ze een veel actievere partner kunnen zijn in het hele cultuurgebeuren. Dat is de uitdaging.

Hiermee loop ik echter wel vooruit op de zaken. Het is nu nog te vroeg, want we hebben het advies nog niet ontvangen. Zodra ik dit krijg, zal ik het overmaken aan de minister van Justitie en verder overleg plegen met hem. Ook is het nog wachten

op het officiële standpunt van de Franse Gemeenschap. De officieuze berichten die ik hierover ontvang via mijn medewerkers zijn echter niet zo hoopgevend en lijken te wijzen op een blokkering van het dossier. Het zou dus wel eens kunnen blijken dat we, in tegenstelling tot wat we even dachten, geen grote stap vooruit zullen kunnen zetten. Dat zou ik betreuren. Uit eigen ervaring weet ik hoe moeilijk het is om met schrijven een inkomen te verwerven. Op dat vlak rijst er dus een probleem en ik vind dat schrijvers recht hebben op een oplossing. Maar ik vrees dat we dat vandaag nog niet kunnen doen. Ik hoop dat de signalen van de minister van Justitie meer zijn dan een mediamiek moment, dat ze de uitdrukking zijn van een vaste wil om op relatief korte termijn een doorbraak te bereiken. Dat is echter mee afhankelijk van de wil van de Franse Gemeenschap om dezelfde weg te bewandelen.

De voorzitter : Mevrouw Lindekens heeft het woord.

Mevrouw Kathy Lindekens : U spreekt over 50 frank inschrijvingsgeld. Men zou dat een symbolisch bedrag kunnen noemen. Als dat bedrag zou oplopen tot enkele honderden frank, als het inschrijvingsgeld zou worden opgetrokken wegens die nieuwe maatregel, dan komen kansarme gezinnen toch wel in de problemen. Als de nieuwe maatregel niet van toepassing is op kinderen, dan is het probleem natuurlijk niet zo groot. Ik vrees echter dat, als het federale niveau zo een maatregel oplegt, dit onvoorziene cumulerende effecten zou kunnen hebben. We moeten daartegen waarschuwen. Misschien moet u daarover eens met uw federale collega overleggen. Vaak worden op het federale niveau maatregelen genomen, zonder dat men goed inschat welke culturele effecten die wel hebben.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 15.53 uur.*
